

Ekomarķējums

Remonta un mājas labiekārtošanas preces, kam piešķirts kāds ekomarķējums, satur mazāk bīstamo sastāvdaļu, tātad tās ir nekaitīgākas tev un arī dabai.

Lai iegūtu starptautiski atzītu ekomarķējumu, prece tiek rūpīgi testēta un tai jāatbilst gan dažādiem vides, gan kvalitātes kritērijiem.

Kā veidot bērnistabu?

Telpās mēdz būt pat divreiz vairāk kaitīgo vielu nekā uz ielas. Pasargāt savu ģimenes līgzdu no piesārņojuma vari, rūpīgi izvēloties materiālus remontam un interjeram.

Padomi

- Ja iespējams, bērnistabu iekārto viegli vēdināmā telpā (lieli logi, speciālas ventilācijas iekārtas).
- Remontdarbus tajā sāk savlaicīgi, pat trīs mēnešus pirms mazuļa piedzimšanas.
- Raugī, lai istaba un arī mēbeles tajā pirms bērna ierašanās būtu labi izvēdinātas.

Sienų un koka apdaires materiāli

Gaistošie organiskie savienojumi, kas krāsām un lakām pievienoti kā šķīdinātāji, krāsošanas un žūšanas laikā izgaro. Ieelpojot šos tvaikus, var parādīties galvassāpes, nelabums, acu un ādas kairinājums. Ražotājam obligāti uz iepakojuma jānorāda gaistošo organisko savienojumu daudzums (gramos uz litru).

Grīdas segumi

Mazi bērni uz grīdas pavada lielāko dienas daļu. Cietu un gludu segumu ir vieglāk uzturēt tīru. Virtuvē un vannasistabā labāk klāt flīzes, nevis linoleju. Tāpat neizvēlies PVC laminātu, jo tas satur ķīmiskos mīkstinātājus (ftalātus). Iegādājoties laminātu, pajautā pārdevējam, vai tas nesatur formaldehīdu. Ja grības paklāju, labākais variants būs no sizala vai kokosšķiedrām gatavotie.

Padomi

- Veido gludas sienas un griestus, tad tur mazāk uzkrāsies putekļi.
- Meklē krāsas un lakas ar mazāku šķīdinātāju daudzumu (izpēti etiķeti) vai izmanto produktus uz ūdens bāzes.
- Labāk krāso, nevis līmē tapetes: apmetums un krāsa ļauj gaisam cirkulēt un labāk pasargā no pelējuma.
- Ja tomēr esi nolēmusi izmantot tapetes, nepērc mazgājamās (vinila). Kaut arī tās ir ļoti ērti uzlīmējamās, tajās var būt polivinilhlorīds (PVC) un mīkstinātāji. Atrodi kaut ko piemērotu no papīra tapešu klāsta un līmi, kas jājauc ar ūdeni.

Padomi

- Labāk pērc Eiropā augušu koku, bambusa, dabīgā linoleja vai korķa, nevis tropu koku, lamināta, sintētisko audumu vai linoleja grīdas segumu ar PVC slāni.

Mēbeles

Līmes, lakas, krāsas un pat audums, ko izmanto mēbeļu ražošanā, var saturēt daudz bīstamo vielu.

Tekstilizstrādājumi un matračī

Lai pasargātu no kaitēkļiem, matračus, ko ievēd, piemēram, no Ķīnas, apstrādā ar specifiskām vielām. Daudz ķīmikāliju izmanto arī, lai nokrāsotu audumu, padarītu to neburzīgu un noturīgu pret traipiem. Savukārt audumos, kas izgatavoti no dabīgajām šķiedrām, mēdz būt pesticīdu paliekas.

Padomi

- Izvēlies lietotas mēbeles: jo ilgāk tās lietotas, jo mazāk kaitīgo vielu tajās palicis. Tikai pārbaudi, lai uz tām nebūtu pelējuma.
- Pērc mēbeles ar ekomarķējumu: Eiropas ekopuķīti, Vācijas Zilo eņģeli, Ziemeļvalstu gulbi.
- Izvēlies materiālus, kuros nav formaldehīda.
- Priekšroku dod Eiropas Savienībā ražotām mēbelēm, jo tās parasti ir izgatavotas, ievērojot stingrākas vides prasības.
- Dīvāna vai gultapakšai jābūt vai nu līdz pat grīdai, vai arī ērti izslaukāmā un izmazgājama. Arī skapjaugšai jābūt vai nu līdz pat griestiem, vai viegli notīrāmai.

Padomi

- Pirms lietošanas tekstilizstrādājumus vairākkārt izmazgā, tā atbrīvojoties no kaitīgajām vielām.
- Izmanto žālūzijas, jo uz aizkariem parasti sakrājas daudz putekļu.
- Jaunu matraci izsaiņo un ļauj tam kādu laiku pavēdināties.
- Matranci vismaz reizi mēnesī apgriez. Sargi to ar pārklāju un regulāri pavēdini.
- Izvēlies tekstilizstrādājumus ar ekomarķējumu, piemēram, ekopuķīti, Zilo eņģeli vai Ziemeļvalstu gulbi, vai marķējumu Oeko-Tex Standart 100.

Materiāli sienu apdarei	Grīdas segums	Mēbeles	Tekstilizstrādājumi	Bīstamās vielas	Lietojums	Iespējamā ietekme uz veselību	Kur sastopami
x	x	x	x	Formaldehids un savienojumi, kas to izdala	Dezinficējošas vielas, konservanti	Kairina glotādas un ādu, var izraisīt pastiprinātu jutīgumu, kancerogēns	Līmēs, smērvielās, krāsās, saplākšņa un skaidu plākšņu mēbeles, ādas un tekstilizstrādājumos
x	x	x	x	Ksilols, benzols, terpentīns (vaitspirts), n-heksāns, ligroins hidrētais smagais (solventnafta, smagā higrodesulfurizētā nafta)	Šķīdinātāji	Kaitē reprodūktīvajai sistēmai, nedzimušam bērnam, kairina ādu un izraisa ekzēmu	Akrila krāsās, emaljā, koka lakās, līmēs, smērvielās, krāsu un laku noņēmējos
x	x	x	x	PVC		PVC var būt vairākas veselībai kaitīgas vielas. Piemēram, dipentilftalāts ir kancerogēns, mutagēns un toksisks reprodūktīvajai sistēmai; kadmijs un svins ir kancerogēni	Caurulēs, darba cimdos, plastmasas celtniecības materiālos
x	x	x	x	Diurons, 5-chlor-2-metil-4-izotiazolin-3-ons	Biocīdi	Toksiski dzīvīem organismiem, kairina ādu, izraisa apdegumu un alerģiju	Kokmateriālos un to izstrādājumos, krāsās un citos apdares materiālos ar pretpelējuma īpašībām
x	x	x	x	Bisfenols-A		Bojā reprodūktīvo un hormonālo sistēmu, palielina vēža risku	Plastmasas, epoksīda izstrādājumos
x				Kobalta bis (2-etilheksaonāts), etilmetilketoksims (2-butanone oxime), cinka fosfāts	Krāsu piedevas	Kairina ādu, acis, elpošanas sistēmu, iespējams, kancerogēns, bīstams videi	Krāsās, gruntskrāsās, īpaši uz šķīdinātāju bāzes
x	x	x	x	Izocianāti	Līmes piedeva	Kairina acis un elpošanas sistēmu	Līmēs un gumijas izstrādājumos

Preces mājai un remontam

padomapiirmsperc.lv

Izdots ar WECF atļauju. Par saturu atbild Baltijas Vides forums, un tas neatspoguļo Eiropas Savienības oficiālo viedokli. © Baltijas Vides forums, 2013

Buklets izdots projekta „Baltijas informēšanas kampaņa par bīstamajām vielām” ietvaros, ko līdzfinansē Eiropas Komisijas finanšu instruments LIFE+ (projekta Nr. LIFE 10 INF/EE/106).

PADOMĀ, PIRMS PĒRC

IZVĒLIES PRECES, KURĀS IR MAZĀK BĪSTAMO VIELU